

Bevarandeplan för Natura 2000-området Åselet

Blommande tibast

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Åselet, SE0810425
Kommun: Skellefteå
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Markägare: SCA skog
Förvaltare: Länsstyrelsen
Areal: 2,0 ha

Karta

Natura 2000-område: Åselet

Kommun: Skellefteå

Områdeskod: SE0810425

Area (ha): 2

Länstyrelserna

Gräns för Natura 2000-området

Natura 2000

Natura 2000 är EUs nätverk för skyddade områden. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

9010 Taiga	0,5 ha
9050 Näringsrik granskog	0,5 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1949 Norna

Beskrivning av området

Åselet ligger strax utanför samhället Åselet vid Byskeälven i Skellefteå kommun. Det är ett litet bördigt och örtrikt skogsområde, beläget i en sydvästsluttning. Terrängen karaktäriseras av spridda block och en hög markfuktighet. Delar av skogen avverkades 2003 - 2004 av markägaren och därefter har en gränsjustering gjorts. Ännu består ca hälften av området av nyligen upptaget hygge. Den skog som finns kvar är talldominerad, men med inväxande gran. I områdets östra del rinner en liten bäck.

Bevarandesyfte

Det överordnande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter omfattas av EUs fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

De värden som prioriteras är förekomsten av orkidén norna.

Prioriterade åtgärder

Inga åtgärder är för närvarande planerade.

Beskrivning av områdets naturtyper och arter

9010 Taiga

Som Taiga räknas skog med relativt liten påverkan och vars strukturer och funktioner liknar dem i en urskogsartad skog eller en naturskog. Skogen kan vara påverkad av människan genom plockhuggning eller skogsbete, men aldrig kalavverkad och kan bestå av olika typer av både granskog, tallskog och blandskog. Viktigt är att det finns en skoglig kontinuitet och att träden är i olika åldrar och storlekar och att död ved finns i sådana mängder att arter och processer typiska för naturskogar kan finnas och fortgå. Till följd av skogsavverkning är hela ytan som utpekats som taiga påverkad av kantzonseffekter.

Bevarandetillstånd idag

Skogen är till största del negativt påverkad av skogsavverkning. Naturtypen bedöms i dag befinna sig i icke gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

Naturtypen taiga ska få utvecklas fritt och rikliga mängder död ved och gamla träd, som är de naturliga strukturer kopplade till naturtypen, ska finnas i riklig mängd. Träd av utländskt ursprung (t.ex. cembratall, contortatall och lärk) ska inte förekomma i området. Lövträden asp, rönn och sälg ska över tid finnas i beståndet och regenereras genom naturlig luckodynamik. Arealen ska vara 0,5 hektar.

9050 Näringsrik granskog

Den näringsrika granskogen växer oftast på basisk berggrund med rörligt markvatten. Fältskiktet är i huvudsak präglad av de näringsrika förhållandena och är ofta artrikt. På grund av den ofta höga näringstillgången kan träden utveckla grova stammar utan att vara särskilt gamla. Produktionen av död ved går snabbt på grund av självgallring och rotröta, och därför kan även påverkade skogar återfå en naturskogsliknande prägel relativt snabbt.

Bevarandetillstånd idag

Denna skog bedöms befinna sig i icke gynnsamt bevarandetillstånd. Till följd av skogsavverkning är hela ytan som utpekats som näringsrik granskog påverkad av kantzonseffekter.

Bevarandemål

Skogen ska vara präglad av lång kontinuitet med träd i olika åldrar och dimensioner samt med ett stort inslag av död ved och döende träd. Hydrologin ska förbli oförändrad för att den näringsrika, rörliga vattnet ska fortsätta påverka skogen. Fältskiktet ska vara örtrikt och typiska arter ska förekomma. Arealen ska vara 0,5 hektar.

1049 Norna

Norna växer i frisk till fuktig barrskog. Växtplatsen utgörs normalt av sluttningar med rörligt, basiskt markvatten på kalk- eller grönstensunderlag. Oftast är det halvöppna lokaler där det finns rikligt med död ved i sent nedbrytningsstadium. Nornan betraktas som en urskogsart och är mycket känslig för alla former av modernt skogsbruk. Dock gynnas den av en måttlig störning som håller markerna någorlunda solöppna utan att påverka fältskiktet i någon högre grad.

Bevarandetillstånd idag

Arten har vid två tillfällen eftersökts efter avverkningen, men inga plantor har då hittats. Arten bedöms befinna sig i icke gynnsamt bevarandetillstånd.

Bevarandemål

För att arten ska gynnas krävs att tätt växande sly inte tillåts kväva de plantor som återetablerar sig. När skogen vuxit upp är det bra om skogen inte blir allt för tät vilket på sikt missgynnar arten. Antalet plantor av norna ska över tid vara stabilt eller öka.

Hotbild

Åselet saknar idag formellt skydd mot skogliga åtgärder. Det finns ett antal uppenbara hot mot området: t ex är påverkan på hydrologin, speciellt det rörliga markvattnet, en förutsättning för områdets rikedom och för den specifika orkidéns möjlighet att fortsatt finnas i området. Då området är mycket litet är kanteffekter eller förändrad hydrologi till följd avkörskador ett stort problem. Om ytterligare avverkningar görs inom området blir givetvis dessa problem betydligt större.

Bevarandeåtgärder

Skyddsåtgärder

Ålund är skyddat som särskilt bevarandeområde (SAC) och delvis frivilligt skyddat av markägaren. Ett natura 2000-område är skyddat enligt miljöbalken vilket gäller för samtliga Natura 2000-områden i landet.

Området i sin helhet saknar dock formellt skydd och är i och med detta inte uppmärkt i terrängen. Det är därför viktigt att markägaren är väl medveten om att all verksamhet inom området kräver tillstånd enligt 7 kap 28a § miljöbalken. Detta gäller även för verksamhet i direkt anslutning till natura 2000-området.

Norna är fridlyst enligt Miljöbalken 8 kap 1-2 § med stöd av 1 c § Artskyddsförordningen (1998:179). Enligt denna är det inte tillåtet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra fridlysta växter i deras naturliga utbredningsområde i naturen.

Skötselåtgärder

Området ska lämnas för fri utveckling. Om ny kunskap om den aktuella orkidéns habitatkrav kommer fram, t.ex. att arten kräver någon form av naturlig störning, kan dock skötsel medges.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller enstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.